

VERENIGING
VAN GRIFFIERS

JAARVERSLAG

2023

Voorwoord

De griffier als baken in de democratie

Beste leden,

Voor jullie ligt het eerste jaarverslag dat ik als voorzitter van de Vereniging van Griffiers (vVG) mag presenteren. Na mijn start in september 2023 heb ik uitgebreid kennisgemaakt met alle activiteiten en stakeholders van de vereniging. De decentrale democratie kent veel uitdagingen. Onze vereniging draagt op allerlei terreinen veel bij aan oplossingen en stappen vooruit.

Over de democratie

Zoals we al verwachtten, was het jaar 2023 geen rustig jaar. De effecten van een laag vertrouwen in de democratie in het algemeen en de diverse 'crises' (waarin ook de gemeenten en provincies) zijn betrokken, waren voelbaar. Betogingen, protesten, bedreigingen rond thema's als stikstof, duurzaamheidsmaatregelen en bouwstops hielden de decentrale politiek bezig. Als VvG hebben we ons gebogen over de vraag welke rol de griffier speelt in die democratie die onder druk staat. Tijdens het jaarcongres en door middel van een praatplaat, hebben we onze leden aangespoord om hierover van gedachten te wisselen en elkaar te inspireren. Dit onderwerp zal ons de komende jaren zeker bezig houden.

Advies "Eigenstandig en onafhankelijk"

Een belangrijke mijlpaal voor de griffiers was het verschijnen van het advies "Eigenstandig en onafhankelijk", dat werd uitgebracht aan het ministerie van BZK. Op hun verzoek werd door Harmen Binnema, Petra Paulides en Geerten Boogaard de vraag onder de loep genomen of er meer in de Gemeente- en Provinciewet moet worden geregeld rond de functie van griffier. Het advies heeft een veel bredere scope gekregen en pleit onder meer voor onafhankelijker arbeidsvoorwaarden van de griffier, om zo een eigenstandiger rol te kunnen waarmaken. Binnen de vereniging werkten we aan een reactie op het rapport. In april 2024 werd een reactie aan de minister gestuurd.

Lobbyopgave

De eigenstandige rol is ook onze doorlopende lijn in de lobby-opgave. Er is maar één griffier (de strategische griffier) en betere ondersteuning van de volksvertegenwoordiging blijft noodzakelijk om de decentrale democratie te versterken en te laten floreren. Hierin zijn afgelopen jaren stappen gezet, maar er is ook nog veel te doen. Griffies zijn gemiddeld genomen gegroeid en de griffier wordt steeds beter ingeschaald. Maar dat geldt nog voor lang niet alle collega's en niet alle stakeholders zijn van de noodzaak overtuigd. Een mooie opdracht voor het komende jaar!

Kirsten ten Cate
Voorzitter VvG

Organisatie

Leden

De VvG groeit nog steeds! En daar zijn we blij mee. Steeds meer plaatsvervangers worden lid, nemen deel aan de verenigingsactiviteiten en zijn actief in commissies.

Ledenaantallen	Ingeschreven op 31-12-2022	Ingeschreven op 31-12-2023
Gewoon lid (gemeente met meer dan 100.000 inwoners, Statengriffiers, Commissiegriffiers EK/TK, Kamergriffier)	43	43
Gewoon lid (gemeente met 50.000 tot 100.000 inwoners)	53	53
Gewoon lid (gemeente met minder dan 50.000 inwoners)	229	234
Geassocieerd lid	220	238
Buitengewoon lid	5	5
Erelid	4	5
Totaal	554	578

Toesturen van een informatief startpakket naar alle nieuwe griffiers

Alle nieuwe griffiers ontvangen een informatief startpakket van de vereniging. In 2023 werd dit startpakket 80 keer overhandigd. In dit startpakket wordt o.a. aandacht gevraagd voor collegiaal leren en ontwikkelen.

Bestuur

Op de voorjaars-ALV van 8 juni 2023 is Raymond Jeene opgevolgd als penningmeester door Arjen van der Lugt (griffier van Pijnacker-Nootdorp). Op het Jaarcongres van 22 september is Renée Wiggers (na 8 jaar voorzitterschap) opgevolgd door Kirsten ten Cate (griffier van de provincie Noord-Brabant). Aan Renée Wiggers is het ere-lidmaatschap verleend.

Het bestuur bestond op 31-12-2023 uit:

- Kirsten ten Cate, voorzitter
- Arjen van der Lugt, penningmeester
- Ruurd Palstra, secretaris en bestuurslid Openbaar Bestuur
- Hans Scherpenzeel, bestuurslid Integriteit
- Paul Piket, bestuurslid Belangenbehartiging
- Hans Rijs, bestuurslid Congres, Sponsoring, Internationaal en ICT
- Minke Knibbe, bestuurslid Communicatie en ledenbinding
- Arnout van Kooij, bestuurslid Professionele Ontwikkeling

Bureau

Het bureau is gevestigd in het kantoor van de VNG in Den Haag. De vereniging wordt ondersteund door een bureau met vier medewerkers: Hester den Oudsten, directeur; Ralph de Vries, bestuursadviseur; Veerle Hellin, administratieve ondersteuner; Fleur Wesselink, communicatieadviseur.

Gezamenlijk is gewerkt aan een veelheid van (subsidie)projecten en reguliere werkzaamheden binnen (het bureau van) de vereniging zoals de organisatie van bijeenkomsten, de website en de financiële administratie. Dit jaar is veel tijd en energie gaan zitten in de organisatie van de beide congressen in september, omdat er dit jaar geen ontvangende griffierskring was bij het jaarcongres.

Activiteiten

Hieronder vind je de belangrijkste activiteiten binnen de vereniging, zoals we ons voorgenomen hadden in de begroting 2023. Commissies en kringen hebben daar net als voorgaande jaren een belangrijke rol in gespeeld.

Bestuursactiviteiten

Voorjaars-ALV

De voorjaars editie van de Algemene Leden Vergadering (ALV) vond 8 juni plaats in Amstelveen. Linda Larter (griffier van Sevenoaks UK) en lid van onze zusterorganisatie SLCC, deelde met ons hun aanpak op het gebied van een gedragscode voor gemeenteraden, om de onderlinge omgangsvormen te verbeteren. Ook sprak Anja Lelieveld van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) namens de minister, die zelf helaas verhinderd was. Tijdens de workshops werd de praatplaat over de rol van de griffier in de democratie getest. We namen ook afscheid van Raymond Jeene als penningmeester. Arjen van der Lugt werd benoemd als zijn opvolger.

IIMC Region XI congres

Op donderdag 21 september ontvingen we het congres van Region XI van het IIMC (International Institute of Municipal Clerks). Region XI omvat 'the rest of the world' buiten de VS en Canada. Hier waren collega's uit Engeland, Schotland en België aanwezig. Er was ook een Amerikaanse delegatie te gast.

Jaarcongres

Het jaarcongres vond plaats op vrijdag 22 september 2023 met als titel 'De griffier als baken in de democratie'. Als locatie was het ITA (voorheen Stadsschouwburg) in hartje Amsterdam gekozen. Zoals gewoonlijk was er een aanbod van workshops en excursies rond het thema. Als keynotespeaker trad Bart Klijnsma op met lessen over crisismanagement. De afsluiting werd verzorgd door Gijs Scholten van Aschat. Aan de hand van teksten van Shakespeare, gaf hij een reflectie op de huidige staat van de democratie.

Tijdens de ALV lichtte Harmen Binnema het advies 'Eigenstandig en onafhankelijk' toe. Ook bood hij het Jaarboek 2023 over desinformatie aan. Ook vond de voorzitterswissel plaats van Renée Wiggers naar Kirsten ten Cate. Aan Renée Wiggers werd het erelidmaatschap toegekend, als dank voor de 8 jaar dat zij met verve het voorzitterschap vervulde.

Lunchgesprekken

Er werden dit jaar 7 lunchgesprekken georganiseerd, waarvan sommige in samenwerking met de commissies. Deze bijeenkomsten worden ook opgenomen en zijn via de website terug te kijken. Dit gebeurt ook volop.

Commissiedag

Jaarlijks is er een bijeenkomst voor alle leden van de vereniging die in een commissie van de VvG of de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) actief zijn. In 2023 vond deze plaats in januari, zodat er meer samenhang in het werk van de vereniging kan komen.

Kringen

Griffiers hebben zich regionaal in kringen georganiseerd. De kringen zijn er om elkaar te ontmoeten, van elkaar te leren en om de functie verder te professionaliseren. De kringen kennen een grote diversiteit aan verschijningsvormen: van informele samenwerkingsverbanden tot formele overlegstructuren.

De kringen bezoeken we in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden eens per circa anderhalf jaar om elkaar over en weer te informeren. Steeds vaker wordt aanbod ontwikkeld om de kringen van gesprekstof te dienen, zoals de Praatplaat democratie.

Partners

Griffiers werken in hun dagelijkse werk samen met veel verschillende actoren. De vereniging werkt samen met een breed scala aan organisaties. Waar griffiers vertegenwoordigd zijn, is dit aangegeven:

- Ministerie van BZK
- VNG, hoofdbestuur:
  - Geert van Soest, griffier Venlo
  - VNG, Commissie Raadsleden & Griffiers:
    - Eleonore Karman, griffier Gouda (vice-voorzitter)
    - Ruurd Palstra, griffier Velsen
    - Paul Piket, griffier Breda (tot medio 2023)
    - Noor Kanters, griffier Tilburg (vanaf medio 2023)
    - Roger van den Akker, griffier Oss
    - Sophie Boere, griffier Venray
    - Irene Odinot, griffier Zwijndrecht
    - Thea de Mik, griffier Capelle a/d IJssel
    - Lars Wieringa, griffier Lelystad
    - Eric Meurs, griffier Zwolle
  - Commissie Digitale samenleving:
    - Robert van Dijk
  - Commissie Bestuur en veiligheid:
    - Heleen van Dijk
- College voor Arbeidszaken:
  - Adviserende leden: Geertje de Schipper en Johan de Jonge
- Interprovinciaal Overleg
- Nederlandse Vereniging voor Raadsleden
- StatenlidNu
- Nederlands Genootschap van Burgemeesters
- Nederlandse Vereniging van Rekenkamers
- Wethoudersvereniging
- Vereniging van Gemeentesecretarissen
- International Institute of Municipal Clerks
  - Director region XI: Hans Rijs
  - Institute director Nederland: Arnout van Kooij
  - Member IIMC-foundation: Eelco Groenenboom
- Raad voor het Openbaar Bestuur
- ProDemos: jaarlijkse gezamenlijke grote workshop
- A+O-fonds

De relatie met het ministerie van BZK is goed. We trekken op als partners in de versterking van het lokaal bestuur. De goede samenwerking komt ook tot uitdrukking in de structurele subsidie die wij van hen hebben ontvangen voor het uitvoeren van activiteiten. Een verantwoording over deze subsidie is opgenomen bij de jaarrekening 2023. Het programma Democratie in Actie (DiA) liep eind 2021 af. Het aanbod voor het programma voor driehoeken, wordt echter nog gezamenlijk voortgezet en wordt goed bezocht.

Commissie Professionele Ontwikkeling

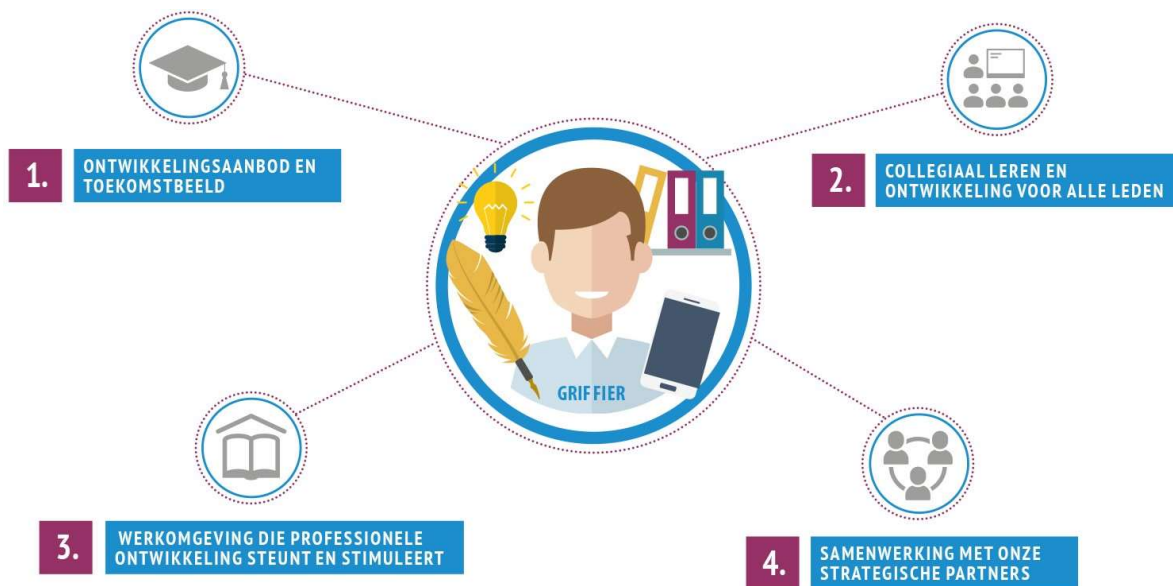
Professionele ontwikkeling van onze leden is het deel waar de commissie Professionele Ontwikkeling (CPO) zich mee bezig houdt. Een sterk openbaar bestuur en een vitale democratie vragen om goed toegeruste griffiers. De omgeving waarin griffiers werken is voortdurend in beweging. Dat vereist dat griffiers vooruitlopen en meebewegen. De ontwikkeling van de democratie, decentralisatie, veiligheid, open overheid, (regionale) samenwerking en schaalvergroting: het krachtenveld waarin gemeenteraden werken, wordt steeds ingewikkelder. Dat stelt hoge eisen aan griffiers en vraagt voortdurende ontwikkeling in kennis en bekwaamheden.

Professionalisering van onze beroepsgroep begint bij de innerlijke motivatie het ambt op meesterlijke wijze te vervullen. Tijdgebrek mag geen reden zijn om niet te investeren in jezelf en het ambt.

Agenda Professionele Ontwikkeling 2023-2027

In 2022 is de agenda Professionele Ontwikkeling 2023-2027 opgesteld als routekaart voor de professionele ontwikkeling van griffiers. Met deze agenda geeft de VvG een impuls aan de professionele ontwikkeling van onze beroepsgroep. De vereniging spant zich langs de volgende lijnen in voor een hoogwaardige uitoefening van het ambt:

1. Ontwikkelingsaanbod en toekomstbeeld
2. Collegiaal leren en ontwikkeling voor alle leden
3. Werkomgeving die professionele ontwikkeling steunt en stimuleert
4. Samenwerking met onze strategische partners

In 2023 is (aan de in 2022 vernieuwde professionaliseringsagenda) een uitvoeringsagenda voor de periode 2023-2027 gekoppeld met concrete acties die worden uitgevoerd. In dit jaarverslag wordt ingegaan op de acties uit 2023.

Achtergrondinformatie over de agenda Professionele Ontwikkeling 2023-2027 en over de samenstelling van de commissie Professionele Ontwikkeling staat op de [website](#) van de vereniging.

1. Ontwikkelingsaanbod en Toekomstbeeld

Afstemmen van de ontwikkelscan op het functieprofiel van de strategisch griffier

Onderdeel van de uitvoeringsagenda is de herijking van de [ontwikkelscan](#). In 2019 heeft de commissie in samenspraak met Berenschot een ontwikkelscan laten maken op basis van het functieprofiel en de ontwikkelingen. Deelnemers worden geleid langs alle benodigde vaardigheden voor het vak van griffier. Sterke en minder sterke vaardigheden worden zo in kaart gebracht en daardoor weten griffiers waar hun groeipotentieel zit. In 2023 hebben 48 leden de ontwikkelscan ingevuld. Daaruit bleek dat griffiers een aantal competenties als minder ontwikkeld beschouwen bij zichzelf. De commissie kan op basis van de geanonimiseerde totaalresultaten van de ingevulde competentiescans van de hele groep met aanbieders van opleidingen in gesprek om gerichtere opleidingen aan te bieden.

De invoering van het strategisch profiel van de griffier betekent een herijking van de ontwikkelscan. Aan de hand van het strategisch profiel en actuele onderzoeksrapporten over de (omgeving van) onze beroepsgroep wordt onderzocht of bestaande competenties nog passend zijn en of er nieuwe competenties nodig zijn. In 2023 is hiervoor een opdracht uitgezet bij Berenschot. Voorzien wordt dat de resultaten van de herijkte ontwikkelscan in 2024 kunnen worden gepresenteerd.

Afstemmen van het ontwikkelingsaanbod op het functieprofiel van de strategisch griffier

Het [opleidingsaanbod](#) is in 2023 opnieuw tegen het licht gehouden, inclusief een check op passende opleidingen bij het functieprofiel. Het geüpdatete opleidingsaanbod staat op de website van de vereniging. In 2024 wordt dit opleidingsaanbod in een matrix gezet met de competenties zoals die in de ontwikkelscan worden opgenomen. Door het koppelen van de opleidingen aan competenties wordt de meerwaarde van de Ontwikkelscan vergroot.

Scholingsfonds

De vereniging kent al enige jaren een scholingsfonds, voor collega's die weinig of geen scholingsbudget ter beschikking hebben. Het bedrag dat per persoon aangevraagd kan worden is € 1.000,-. Daarmee bieden we een stimulans voor onze collega's om in scholing en daarmee verdere professionele ontwikkeling te blijven investeren. In 2023 is door twee leden van deze regeling gebruikgemaakt.

2. Collegiaal leren en ontwikkeling voor alle leden

Toesturen van een informatief startpakket naar alle nieuwe griffiers

Alle nieuwe griffiers ontvangen een informatief startpakket van de vereniging. In dit startpakket wordt aandacht gevraagd voor collegiaal leren en ontwikkelen.

Intervisie

In 2023 zijn de lerende communities geëvalueerd en op basis van de kosten, de beperkte deelname hieraan en de beschikbare subsidie, is besloten om deze niet verder te faciliteren. De [intervisietrajecten](#) voor en met griffiers en raadsadviseurs zijn voorgezet met de professionele begeleiding van Kees van Rooijen. Er hebben 45 leden deelgenomen aan intervisie. Er zijn 6 intervisiegroepen actief door het gehele land.

Op basis van de subsidie is gekeken hoeveel intervisiegroepen ondersteund kunnen worden en wat daarbij de eigen bijdrage moet zijn. Vooralsnog is er geld om het aantal trajecten te vergroten. Daartoe zal eind 2023 en begin 2024 een hernieuwde oproep plaatsvinden en kan hopelijk de wachtlijst met belangstellende snel weggewerkt worden.

Webinars en grote workshops

In 2023 heeft de commissie Professionele Ontwikkeling de workshop het Socratisch gesprek georganiseerd. Hierin werden de deelnemers door trainer en filosoof Maarten Rienks meegenomen in de ins en outs van de Socratische benadering. Daarnaast is vanuit de commissie de organisatie van de Atheense Dialogen gestart waarvan er in 2023 één met goedkeuring van the Athenian Leadership Society heeft plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomsten bespreken en leren deelnemers aan de hand van een keuzeboek inzicht te krijgen in leiderschapscompetenties en -vaardigheden. Op het Jaarcongres in Amsterdam hebben de Amerikaanse griffier Camilla Pitman en de Nederlandse griffier Eelco Groenenboom een Engelstalige workshop over het hoe en waarom van Atheense Dialogen gehouden. Ook is vanuit de commissie een workshop in samenwerking met de Britse Linda Larter (SLCC) opgezet en georganiseerd over het programma Civility & Respect voor gemeenteraden in het Verenigd Koninkrijk. Deze vond plaats tijdens de ALV in Amstelveen, waarbij ook ambtenaren van het Ministerie van BZK aanwezig waren om de aanwezigen te informeren over het programma Weerbaar Bestuur. Vanuit dit contact heeft later een Nederlandse delegatie een studiebezoek aan Engeland gebracht.

Train-de-trainer

In 2023 is een verkenning gestart naar het instellen van een platform waarbij griffiers zichzelf kunnen profileren als expert of train-de-trainer. Op die manier kan de aanwezige kennis beter en breder beschikbaar komen.

Aanbod voor kringen

Leren van elkaar betekent ook het delen van goede ervaringen, onder meer van geslaagde activiteiten en trainingen die kringen hebben gevolgd. Er zal meer worden ingezet op het uitwisselen van ervaringen en het geven van tips. De hervatting van de bezoeken aan de griffierskringen door het bureau moet onder andere input ophalen voor deze activiteiten.

3. Werkomgeving die professionele ontwikkeling steunt en stimuleert

Handreiking voor de werkgeverscommissie over de professionele ontwikkeling van de griffier

In 2023 is gestart met het opstellen van een handreiking voor de werkgeverscommissie over de professionele ontwikkeling van de griffier, inclusief een handreiking voor de griffier over de professionele ontwikkeling van de griffiemedewerkers. Deze handreiking wordt verder uitgewerkt in 2024, waarbij de samenwerking wordt gezocht met de verschillende commissies binnen de vereniging.

Permanente educatie en certificering

De positionering van de griffier is een aandachtspunt van de vereniging. Certificering biedt kansen voor het verbeteren van de positionering van de griffier.

Certificering op zich is geen doel. Wij zien dit als een middel om zichtbaar te maken dat griffiers de ontwikkeling van het vak serieus nemen en daar permanent aan willen werken. Kenmerkend voor certificering is dat er een zeker kwaliteitsniveau verlangd wordt. Vanuit deze gedachte zou iedere griffier gemotiveerd moeten zijn om zich te blijven scholen/ontwikkelen om zodoende bij te dragen aan de professionalisering van het vak. Certificering zal daarom altijd het resultaat zijn van activiteiten in het kader van permanente educatie. Op dit moment maken we voor certificering gebruik van het [programma van het IIMC](#). Met de webinars die via het [IIMC Online Professional Development Program](#) worden aangeboden, kunnen CMC of MMC punten worden behaald. In 2023 heeft de commissie bereikt dat de certificering aangepast mag worden op de Nederlandse situatie.

De commissie Professionele Ontwikkeling is aangewezen als Educational Board van het Dutch Institute Municipal Clerks (DIMC). De taak is om de kwaliteit van het aangeboden onderwijs te borgen en het

aangeboden onderwijs/opleidingen te toetsen aan relevantie en actualiteit voor het vak van griffier. In 2024 wordt de invulling van Educational Board geconcretiseerd.

Certificering wordt bij herhaling onder de aandacht van de leden gebracht als stimulans en beloning voor professionele ontwikkeling. Ook in 2023 zijn er griffiers CMC en MMC gecertificeerd. Per eind 2023 waren er 74 leden met het CMC certificaat en 22 leden met het MMC certificaat.

Ontwikkelen van een kennisbank en platform

Er is in 2023 gestart met een verkenning naar het ontwikkelen van een kennisbank, een online 'ruimte' om documenten, artikelen, podcasts en links naar andere leeromgevingen te plaatsen en aan de ontwikkeling van een platform (forum), een tool om laagdrempelig informatie (vraag en antwoord) tussen griffiers te delen, een soort marktplaats voor en door griffiers.

4. Samenwerking met onze strategische partners

Verhouding commissie tot andere commissies en bestuur en bureau

De commissie Professionele Ontwikkeling heeft ervaren dat de professionalisering van de beroepsgroep een professionele samenwerking vraagt binnen de vereniging. Er is afgestemd en in kaart gebracht met wie en hoe we samenwerken in verenigingsverband en wat de verschillende rollen en taken zijn. Ook is vormgegeven aan structureel overleg tussen de verschillende commissievoorzitters en het bureau van de vereniging.

Internationaal

Er is [vervolgonderzoek](#) gedaan naar de vraag of er een met de Nederlandse griffier vergelijkbare functie bestaat. Uit [eerder onderzoek](#) bleek dat het lokaal bestuur in Noorwegen en Estland dualistische trekken heeft en enkele Duitse gemeenten (zoals Bremerhaven) een sterke positie van de gemeenteraad kennen. De commissie heeft dit in 2023 verder onderzocht, waarbij ook de aanwezigheid of wijze van certificering aldaar is meegenomen. In Oslo en Tallinn hebben de onderzoekers raakvlakken gevonden. Hier liggen mogelijkheden op het gebied van uitwisseling. Het vormgeven aan deze mogelijkheden wordt opgepakt vanuit de vereniging in samenwerking met BZK.

Commissie Openbaar Bestuur

De commissie wil gestalte geven aan een belangrijk onderdeel van de statuten van de vereniging, namelijk het leveren van een kwalitatieve bijdrage aan (de ontwikkelingen in) het openbaar bestuur. Dit ter ondersteuning en vanuit het gezichtspunt van griffiers. Jaarlijks wordt geïnventariseerd welke thema's actueel zijn en waar de commissie mee aan de slag gaat.

Voor 2023 heeft de commissie zeven speerpunten benoemd. Het betreft de onderwerpen: regionale samenwerking, vertrouwen in de lokale democratie, participatie, het volgen van wetswijzigingen, lokale cultuur, prioriteiten voor de raad en intern samenspel.

Regionale samenwerking

Hij bestaat niet, maar is er wel: een bestuurslaag in de regio. Voor allerlei maatschappelijke opgaven zoeken overheden elkaar op. Soms geïnstitutionaliseerd in gemeenschappelijke regelingen en andere verbonden partijen, maar steeds vaker ook in iets tussen informeel en formeel in. Voor raden, (en daarmee ook griffiers) de uitdaging om hier grip op te krijgen. De commissie organiseerde in dit kader twee bijeenkomsten in 2023. In januari organiseerden we een workshop over regionale samenwerking met Maarten Hageman tijdens de grote commissiedag. Deze stond met name in het teken van gemeenschappelijke regelingen. Tijdens het jaarcongres heeft de commissie een workshop

georganiseerd met Marije van de Berg over de rol van de griffier bij meer informele vormen van regionale samenwerking. Op basis hiervan zijn acht aandachtspunten geïdentificeerd die Marije vervolgens heeft gebundeld in de publicatie 'De griffiersfunctie in de regio, vreemde samenwerkingen'.

Vertrouwen in de lokale democratie

Vorig jaar bleek uit het trendrapport 2022 'De griffier kijkt in de spiegel' dat veel griffiers zich zorgen maken over het dalende vertrouwen van inwoners in de lokale democratie. Als commissie leek het ons interessant te verkennen hoe je als griffier een rol kunt pakken in het versterken van (het vertrouwen in) de lokale democratie. We organiseerden daarom een gesprek met een klein clubje collega's om daar over door te praten. Van het gesprek werd een praatplaat gemaakt. Het eerste concept hebben we met een bredere club collega's besproken op de ALV in juni. Op basis daarvan, hebben we de plaat nog wat aangepast en heeft Petra Paulides gezorgd voor een praktische handreiking. Vervolgens zijn ze uitgezet bij de kringcontactpersonen. In twee digitale bijeenkomsten zijn de kringcontactpersonen geïnformeerd over hoe je met de praatplaat aan de gang kunt in de eigen griffierskring. De praatplaat is namelijk niet het eindpunt maar is bedoeld als hulpmiddel om het gesprek hierover in onze beroepsgroep verder te voeren. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om: welke rollen kun je pakken als griffier en hoe geef je daar praktisch handen en voeten aan?

Participatie

Rondom het thema participatie heeft de commissie dit jaar twee lunchgesprekken georganiseerd met Steven Blok over het wetsvoorstel participatie op decentraal niveau en over de participatieverordening.

Het volgen van wetwijzigingen

Wetwijzigingen die in 2023 met name relevant waren voor griffiers waren de Wet open overheid en de wijziging van de bepalingen rondom geheimhouding in de Gemeentewet. De commissie organiseerde over beide onderwerpen een lunchgesprek met experts.

Lokale cultuur

Dit thema is doorgeschoven naar 2024.

Kwaliteit raadsvoorstellen

Zet twee griffiers bij elkaar en er kan zo maar een urenlang gesprek ontstaan over de matige kwaliteit van de voorstellen die de raad bereiken. Maar wat kun je als griffier zelf oppakken om een steentje bij te dragen aan deze gesignaleerde noodzaak tot kwaliteitsverbetering? In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor een inspiratiesessie over dit onderwerp om mooie praktijkvoorbeelden te delen. De bijeenkomst vindt in het voorjaar van 2024 plaats.

Prioriteiten voor de raad

Er komt veel op raadsleden af. Hoe kun je als griffier de raad helpen om prioriteiten te stellen? In opdracht van en onder begeleiding van de commissie schreven Marije van den Berg en Vincent van Stipdonk de publicatie 'Er(tussen)in; griffies als katalysator tussen politiek, bestuur, organisatie en gemeenschap.' Deze bundel helpt griffiers breder én gericht te kijken naar hun werk. Griffiers zijn er natuurlijk vooral voor de raad of Staten (de politiek), maar daarvoor moeten zij zich ook richten op het bestuur, de organisatie en de gemeenschap. Dat zijn de vier systemen waarmee je werkt. Als je die verbindt en benut, kun je veel leuker en effectiever werken. De bundel bevat ook een 'hart-onder-de-riem' Spotify-speellijst 'Trots en troost voor griffiers'. Ook is gewerkt aan de voorbereiding van een workshop die begin 2024 plaatsvindt. Daarin staat deze publicatie centraal.

De genoemde publicaties, presentaties van de bijeenkomsten en opnames van de lunchgesprekken zijn beschikbaar op de website.

In 2023 namen we afscheid van oudgediende Arjan Oudbier. Om gezondheidsredenen moest hij helaas het griffiersvak verlaten. Via deze weg danken we hem nogmaals voor zijn jarenlange inzet voor de commissie!

Commissie Integriteit

Vergaderingen

De commissie integriteit heeft in 2023 zes keer vergaderd, inclusief de heidag op 14 juli. Verder was de commissie vertegenwoordigd op de Commissiedag, de Voorjaars-ALV en het Jaarcongres in Amsterdam.

Handreiking 'De rol van de griffier bij een vermeende integriteitsschending'

Deze handreiking is in 2023 geactualiseerd en via de Headlines onder de aandacht van de leden gebracht. De handreiking is ook op de website van de vereniging te vinden, op de pagina van de commissie integriteit. De gelegenheid is gebruikt om deze webpagina up-to-date te maken.

Training 'De rol van de griffier in het integriteitsbeleid'

De leden van de commissie Integriteit hebben in 2023 10 integriteitstrainingen gegeven in griffierskringen door het hele land. Hiermee zijn nagenoeg alle griffierskringen bezocht. Met nog twee afspraken in 2024 te gaan, sluit de commissie dit traject (dat is gestart in 2020) af. De training blijft vanaf 2024 met begeleiding van een externe trainer op aanvraag beschikbaar.

Herijken van het Integriteitskompas voor griffiers

De commissie startte met gesprekken en nadere analyses over de kernwaarden van de griffier zoals opgenomen in het kompas. Deze gesprekken werden voorbereid met een begripsanalyse en het uitwerken van casussen met daaruit voortvloeiend tips en adviezen. Dit traject loopt nog door en zal leiden tot een verdiepend document over de kernwaarden van de griffier. Op het jaarcongres 2024 wordt de conceptversie in een workshop besproken.

De vraagbaak functie uitbreiden

In het afgelopen jaar hebben verschillende leden afscheid genomen van de commissie en zijn er gelukkig ook weer nieuwe leden bijgekomen. Hierdoor is de vraagbaakfunctie nog niet uitontwikkeld. De commissie bleek wel een vraagbaak voor externe partners zoals NGB, NVvR en BZK. Er is onder meer een reactie voorbereid met het oog op de consultatieronde van het wetsvoorstel 'Verplichte risicoanalyse bestuurders', die uiteindelijk begin 2024 is ingediend.

Verbreiding werkterrein

In 2023 heeft de commissie Integriteit werk gemaakt van het vergroten van de kennis over agressie en geweld tegen politieke ambtsdragers. Hiervoor is over de grens gekeken met een tweedaags werkbezoek aan het Verenigd Koninkrijk door de voorzitter van de commissie samen met een vertegenwoordiging van het platform Weerbaar bestuur. Op het programma stonden onder meer:

- Bezoek Home Office (HO) en Local Government Association (LGA)
- Bezoek Parish Council Richmond upon Thames
- Gesprek met Sofia Collignon, verbonden aan de Queen Mary University of London

Ook heeft de VvG een vertegenwoordiger in het ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur gekregen. Deze taken raken ook aan het werkveld van andere commissies zoals Belangenbehartiging. Zij hebben een training ontvangen van Caroline Koetsenruiter over dit onderwerp.

Commissie Belangenbehartiging

Griffiersprofiel en waardering

Nadat eind 2021 het drievoudig griffiersprofiel door een lobby van onder meer de VvG uit HR21 was gehaald, was het streven er in 2023 aanvankelijk op gericht om het nieuwe, strategische profiel er weer in te krijgen. In overleg met de voorzitter van het College voor Arbeidszaken (CvA) is echter in 2023 voor een andere tactiek gekozen. Dit heeft ertoe geleid dat inmiddels door het VNG bestuur is besloten dat de functie van griffier niet terugkomt in HR21. In plaats daarvan adviseert de VNG het ministerie van BZK om de waardering van de griffier en diens personeel landelijk te regelen op een wijze zoals dat ook bij burgemeesters is gebeurd. Dat wil zeggen: afhankelijk te maken van de gemeentegrootte. We zijn nu in de eerste fase van overleg met BZK over hoe men met dit advies omgaat. De landelijke formatie zorgt naar verwachting voor vertraging op deze lijn.

Werkgeverscommissies

In 2023 is een aantal trainingen voor werkgeverscommissies gegeven in samenwerking met de NVvR. Het thema was 'De ideale omvang van de griffie'. De inbreng vanuit de VvG omvatte een financiële en inhoudelijke bijdrage aan het cursusprogramma. Net als in 2022 werden de trainingen als zinvol ervaren.

Vertegenwoordiging in College voor Arbeidszaken

Geertje de Schipper (Hoekse Waard) en Johan de Jonge (Assen) zijn de collega's die namens onze beroepsgroep deel uitmaken van het CvA. Zij wonen samen alle CvA vergaderingen bij. Niet alle onderwerpen betreffen zaken die met griffiers te maken hebben, maar het is belangrijk om regelmatig deel te nemen aan de gesprekken met het oog op die VNG-dossiers die wél van belang zijn voor onze beroepsgroep. Zo is de lobby over het griffierprofiel en HR21 hoofdzakelijk langs de lijn van het CvA verlopen.

Vertrouwenspersonen

Eerder werkte de VvG al met vertrouwenspersonen om collega-griffiers die om wat voor reden dan ook in een moeilijke tijd zitten een luisterend oor te bieden. In 2023 hebben alle vertrouwenspersonen samen een opleiding gevolgd. Ook zijn zij gecertificeerd en in het register van vertrouwenspersonen ingeschreven. Hierdoor kan er in de toekomst voor worden gekozen om te gaan functioneren als vertrouwenspersoon in de zin van de Wet Arbo. Dat zou in het uiterste geval betekenen dat er ook lijstjes gelegd kunnen worden met de werkgeverscommissies van de gemeentes waarin de griffiers die hen benaderen werken. Een besluit hierover is nog niet genomen. Begin 2024 wordt hierover een memo aan het bestuur voorgelegd.

Actualisering Handboek Rechtspositie raadsgriffier

In de begroting van 2023 was als taak opgenomen dat het handboek geactualiseerd zou worden. De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) en andere ontwikkelingen uit de laatste jaren zijn immers nog niet verwerkt in de laatste versie. Er bestaat onder collega's veel behoefte aan een actueel handboek vanwege de onbekendheid van veel P&O afdelingen met de rechtspositie van griffiers. Hierdoor zijn hun adviezen voor griffiers ook vaak minder bruikbaar. Helaas is het nog niet gelukt om meters te maken met die opgave. Het bestuur heeft daarom besloten om de hiervoor beschikbaar gestelde middelen over te hevelen naar de begroting voor 2024.

Juridische vraagbaak

Algemeen

De juridische vraagbaak beantwoordt juridische vragen van griffiers. Ze gaat niet in op vragen van anderen. Dit voorkomt dat het antwoord van de vraagbaak gebruikt wordt tegen een collega-griffier. Verder houdt de vraagbaak zich ook niet bezig met de juridische toetsing van een raadsbesluit. Een verzoek daartoe is daarom niet in behandeling genomen. De antwoorden van de vraagbaak worden geanonimiseerd op de website van de VvG beschikbaar gesteld aan alle leden, de vragensteller krijgt het antwoord telefonisch of via de mail toegezonden. Eventueel wordt vooraf ook contact opgenomen met de vragensteller als er behoefte is aan enige verduidelijking over de vraag. Zo blijkt geregeld 'een vraag achter de vraag' te zitten waarvan het goed is als die bij de advisering in ogenschouw wordt genomen. Ook kan indien gewenst de beantwoording mondeling worden toegelicht.

In het afgelopen jaar is 53 keer een beroep gedaan op de vraagbaak. (ter vergelijking: 34x in 2022, 23x in 2021). Een stijgende lijn en een forse toename dus ten opzichte van 2022. De vraagbaak hanteert de volgende rubrieken voor indeling van de vragen:

1. Griffiersambt
2. Functioneren van de raad
onder te verdelen in:
  - o Vergaderorde
  - o Bevoegdheden
  - o Instrumenten van de raad
  - o Financiën
3. Geheimhouding
4. Integriteit
5. Kieswet, verkiezingen en samenstelling raad en commissies

Naast vragen van collega's uit gemeenten, zijn er twee vragen vanuit een provinciale griffie gesteld. Het overgrote deel van de vragen zijn gesteld door griffiers van gemeenten met minder dan 50.000 inwoners. Dat is een bestendig beeld, getuige de gegevens van de afgelopen jaren. Het aantal vragen vanuit griffies van gemeenten tussen de 50.000 en 100.000 is ten opzichte van 2022 toegenomen.

Aantal vragen, per gemeentegrootte en rubriek	Totaal aantal	Griffiers-ambt	Functioneren van de raad	Geheimhouding	Integriteit	Kieswet, etc.
< 50.000 inwoners	42	1	27	7	1	6
> 50.000 < 100.000 inwoners	9	1	7		1	
> 100.000 inwoners						
Provincie	2			2		
Waterschap						
Eerste/Tweede Kamer						
Openbaar lichaam BES						
Totaal	53	2	34	9	2	6

De leden van de vraagbaak constateren dat met deze (juridische) service nog steeds in een behoefte wordt voorzien.

Vermeldenswaardige feiten over 2023

- Consultatie update Gemeentewet

Op uitnodiging van BZK is de VvG betrokken bij het wetsvoorstel Onderhoudswet Gemeentewet. Een vertegenwoordiging van de vraagbaak en de directie VvG heeft op 13 november 2023 te Den Haag een onderhoud gehad met BZK. Deze consultatieronde zal in 2024 zijn vervolg krijgen.

- Update website

In 2023 is de informatie van de vraagbaak op de website van de VvG volledig geactualiseerd, met medewerking van de communicatieadviseur van de VvG. Onder andere is de toegankelijkheid en de rubricering van de vragen verbeterd.

De mensen

Hieronder vind je de leden van de verschillende commissies in 2023.

Juridische vraagbaak

- Ton Keijzers (Land van Cuijk), coördinator
- Nicolle Bisschoff (Sittard-Geleen)
- Gerrit Hagelstein (Ede)
- Willem Nedermeijer (Laren)
- Jaap van Oeveren (Den Haag)
- Will Scheepens (interim griffier)
- Madeleine Wolfs-Corten (Weert)
- *Nieuwkomer:* Robin Reichrath (Gulpen-Wittem)

Commissie Openbaar Bestuur

- Menno Huisman (Den Helder), voorzitter
- Eelco Groenenboom (Albrandswaard)
- Johan Janssen (Zeist)
- Iroy Konings (Vlaardingen)
- Elles Kroon (Noordoostpolder) plv. secretaris
- Joost Leegwater (Dalfsen)
- Ruurd Palstra (Velsen), plv. voorzitter
- Rosanne Slootweg (Castricum), secretaris
- Margriet Veeger (Lisse)
- *Nieuwkomers:* Remco van der Laan (Purmerend) en Saskia Voortman (Staphorst)
- *Uitreders:* Arjan Oudbier (Apeldoorn) en Kirsten ten Cate (Noord-Brabant)

Commissie Integriteit

- Esther van der Mark (Roosendaal), voorzitter
- Hans Schepenzeel (Almelo)
- Saskia van Dijk (Gilze en Rijen)
- Yentl van Bakel (Bergeijk)
- Robin Reichrath (Gulpen-Wittem)
- Esther Vegt (Alphen aan den Rijn)

- *Nieuwkomers:* Youri Kling (tweede kamer der Staten-Generaal) en Sophie Meijer (tweede kamer der Staten-Generaal)

Commissie Professionele Ontwikkeling

- Lammy Roest-Jonkers (Heerenveen), voorzitter
- Mieke Peters (Schiedam)
- Anneloes Krone (Provincie Flevoland)
- Sophie Boere (Venray)
- Arnout van Kooij (IJsselstein)
- Thy Nguyen (Almere)
- Yvonne Hermans (Hillegom)
- Chantal Krouwel (Barendrecht)
- Henske Gloudemans-Westerterp (Maashorst)
- Danielle Rijnders (Utrecht)
- Jan Karens (Nieuwegein)
- *Nieuwkomers:* Anna Bentschap Knook (provincie Overijssel)

Commissie Belangenbehartiging

- Hans Scherpenzeel (Almelo) voorzitter
  - Eveline Hamelink-van Rens (Lansingerland)
  - Lenneke van der Meer (Bergen op Zoom)
  - Gerrie Buijs (Zoeterwoude)
  - Nicole Hoogerbrug (Veldhoven)
  - Geertje de Schipper (Hoekse Waard)
  - Paul Piket (Breda)
  - Johan de Jonge (Assen)
  - Elske Hörchner (Wijde Meren)
  - Femke de Ronde (Drimmelen)
  - Evert Bunt (interimmer)
- Nieuwkomers:* Tosca de Jong (Blaricum), Sandra Ruta (Nijmegen), Didier Franssen (Kerkrade)

Congrescommissie 2023

- Hans Rijs (Bodegraven-Reeuwijk)
- Arnout Van Kooij (IJsselstein)
- Geert Van Soest (Venlo)
- Marcella Van Esterik (Soest)
- Debby De Heus (Amstelveen)
- John Zwetsloot (Bodegraven-Reeuwijk)
- Karin Van Klooster (Amsterdam)
- Nicky Vos (Amsterdam)
- Berry Van 't Westeinde (Interim griffier)
- Joris Moes (IJsselstein)
- Ralph de Vries (Bestuursadviseur VvG)
- Veerle Hellin (Bureau VvG)

Vertrouwenspersonen

- Gerrie Buis (Zoeterwoude)
- Onno de Vries (Westerkwartier)
- Lenneke van der Meer (Bergen op Zoom)
- Evert Bunt (interimmer)
- Femke de Ronde (Drimmelen)
- Paul Piket (Breda)

Ereleden

- Jaap Paans
- Geert van Soest
- Marion Steijn
- Jan Dirk Pruim
- Renée Wiggers

Financiën

Begroting VvG	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
UITGAVEN			
Bestuurskosten	€ 12.434	10.000	18.627
Personeel	€ 274.180	187.000	230.600
Huur	€ 13.737	12.000	11.918
Kantoorkosten	€ 31.861	20.000	25.521
Communicatie	€ 4.875	10.000	1.025
Congres	€ 69.009	90.000	137.700
Activiteiten	€ 19.492	38.000	50.870
Activiteiten uit subsidie	0	0	226.642
IIMC	€ 7.418	6.000	10.890
Diverse baten en lasten	€ 18.580	20.000	5.803
TOTALE UITGAVEN	€ 451.586	393.000	719.596
INKOMSTEN			
Contributies	€ 271.949	268.000	283.317
Sponsors algemeen	€ 25.000	20.000	20.000
Inkomsten congres	€ 80.740	90.000	109.053
Subsidie personeelskosten	€ 119.989	15.000	161.156
Subsidie activiteiten	0	0	105.171
Overige opbrengsten	€ 9.078	0	4.428
TOTALE INKOMSTEN	€ 506.756	393.000	683.125
Saldo	€ 55.170	0	- 36.471

Toelichting

Algemeen

Na een aantal jaren een (fors) positief saldo te hebben gepresenteerd, is in 2023 een verlies geleden. Het verlies is grotendeels te verklaren door het uitgebreide jaarcongres, vanwege het 20-jarig bestaan van de Vereniging van Griffiers. Hieronder staat een nadere verklaring per post opgenomen.

In deze jaarrekening staan voor de eerste keer de volledige inkomsten en uitgaven van subsidie vanuit het Ministerie van BZK weergegeven. Hierdoor is sprake van een vertekend beeld bij de jaarrekening over 2023 ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022.

Het bestuur beraadt zich op een andere opzet van de begroting, aangezien diverse posten (jarenlang) een te positief of negatief saldo laten zien. Daarnaast zal het bestuur nader bekijken wat een gewenste hoogte van de algemene reserve is. Hoewel deze algemene reserve vanwege het verlies over 2023 iets gedaald is, is deze nog steeds aan de hoge kant.

Inkomsten

Contributies

De inkomsten uit contributies zijn meer dan begroot door een actief inningsbeleid en een toename van het aantal leden. Dit ondanks het feit dat vanwege een administratieve fout een lager bedrag aan de leden is gefactureerd.

Sponsors algemeen

De meeste sponsorgelden komen binnen voor de sponsoring voor het jaarcongres en internationale activiteiten en zijn opgenomen onder 'Inkomsten congres'. Onder 'Sponsoring algemeen' staan inkomsten vanuit onze vaste sponsor(en) opgenomen.

Inkomsten congres

De inkomsten bestaan uit sponsorbijdragen specifiek voor het jaarcongres en de eigen bijdragen voor de Night Before en overnachting. Door de speciale combinatie van Regio XI symposium en VvG waren de deelnemersbijdragen voor de night before dit jaar niet dekkend. Het IIMC heeft een bijdrage in de kosten geleverd.

Subsidie personeelskosten

De kosten voor een bestuursadviseur worden al enige jaren door BZK gesubsidieerd. Ook wordt hieruit vanaf juni 2023 een dag communicatiecapaciteit betaald.

Subsidie activiteiten

Deze post staat voor de eerste keer opgenomen in de jaarrekening, na een advies hiertoe vanuit de kascontrolecommissie. Op deze manier is voor de leden inzichtelijk welke kasstromen allemaal binnen de vereniging omgaan.

Overige opbrengsten

Deze post bestaat grotendeels uit ontvangen rente.

Uitgaven

Bestuurskosten

De bestuurskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. Deels is dat te verklaren uit de toegenomen activiteiten, zoals een commissiedag en de uitgebreidere voorjaars-ALV.

Personeel

De kosten voor personeel zijn hoger dan begroot. Dit komt doordat een gedeelte vanuit de inkomsten uit subsidie specifiek onder personeel staat geboekt en niet onder 'activiteiten uit subsidie'.

Huur

De huur is iets lager uitgevallen wegens herberekening van de m2 door het thuiswerken.

Kantoorkosten

De hoger dan begrote kantoorkosten worden met name veroorzaakt door toegenomen automatiseringskosten.

Communicatie

De kosten voor communicatie zijn laag, omdat dit jaar geen specifieke investeringen zijn gedaan.

Congres

Het Jaarcongres was dit jaar niet kostendekkend. Dat was vorig jaar al voorzien, door de combinatie met het Regio XI-symposium op donderdag. Uit de winst op het jaarcongres van 2022 is € 20.000 aangewend.

Activiteiten

Deze post is hoger uitgevallen dan begroot. Onvoorziene uitgaven waren extra trainingen voor werkgeverscommissies van de staten (voorzien was alleen raadscommissies) en de uitgave aan Human Capital Group om profiel te waarderen. Daarnaast is meer uitgegeven aan heidagen van commissies, omdat steeds meer leden actief worden.

Activiteiten uit subsidie

Ook deze post is voor de eerste keer opgenomen in de jaarrekening. Een groot gedeelte van de gesubsidieerde personeelskosten zijn in deze post opgenomen, aangezien deze direct verband houden met activiteiten.

IIMC

Deze post omvat het collectief lidmaatschap en de bezoeken aan het congres in de VS.

Diverse baten en lasten

Hierin zijn vooral de niet-terugvorderbare BTW bedragen opgenomen.

Eigen vermogen

Vanwege het verlies van € 36.471 is het eigen vermogen van de Vereniging van Griffiers gedaald van € 444.404 naar € 407.933.